

Budapestre vonatkozó újságcikkek			Osztályozás	
Szerző:	Régi pesti emlékek ...	1830. IV. 8.	Tárgy	92
Cím:			Hely	Szentpéteri József (ötös)
Forrás:	(Hely)	(Idő)	Személy	"18"
		(Köt. v. füz.)	Helyszám	
		(Oldal)		

Régi pesti emlékek egy híres ötvös életrajzában

(Saját tudósítónktól.) A régi Pest miliójébe helyezve elevenítette fel az emléket Horváth Henrik, a fővárosi múzeum őre egy híres pesti ötvösnek, Szentpéteri Józsefnek a Régészeti Társulatban. 1803-ban telepedett meg Szentpéteri Pesten, amelyben akkor a művészetet az építészet reprezentálta. Az akkori élet polgári szoliditásának kifejezője volt Pestnek egyszerűen nemes építészete, amely olyan egyetemes rendszert mutatott, hogy ennek csak a klasszikus korban mutatkozott analógiája. A József nádor vezetése alatt működő szépítő bizottság, amelynek terveit Hild János és Pollák Mihály építész oldották meg mintaszerűen, gondozta az építés ügyét, amelyel együtt az iparművészet is lendületet nyert. Ekkor kelt új életre az ötvösség, amely a török uralom előtti időben is virágzott már Magyarországon, de inkább a felvidéki városokban és Budán, mint Pesten.

Ebben az időben tűnt fel a klasszikus pesti milióban Szentpéteri, aki szülőhelyéről, Rimaszombatból elkerülve, löcsei, majd bécsi hánykódása után készen hozta magával az éppen ide illő empire-stílust.

Az ötvöst, miképpen az építész, művésznek minősítették és Szentpéteri igazán meg is érdemelte a művész nevet. Mindig is művésznek érezte magát és az apróbb iparművészeti tárgyakat csak azért készítette, hogy meg tudjon élni és szabad óráiban reliefeket alkothasson. Illusztrálásul bemutatta az előadó Szentpéteri egyik művét, amelyet a fővárosi múzeum őriz, a *negyedik pesti lövőde* ezüstből kivert domborművé képét. A *Magyar és Bátyja ucca sarkán* állott egykor ez a klasszikus oszlopsorokkal díszített épület, amelyet Zainbelli tervezett és Kaszalik fejezett be. Nevezetes műve Szentpéterinek a *három Nagy Sándor-relief*, amelyek közül egyet a bécsi császári kincstár vásárolt meg és jelenleg is Bécsben van. A másik az Iparművészeti Múzeumé, az *„Arbelai ütközet”* pedig Londonba került. Idézetet olvasott fel az előadó egy angol lapból, amely ezt a munkát remekműnek nevezte és hangsúlyozta, hogy egy magyar embernek jutott a dicsőség, hogy az elhanyagolt relief-művészetet régi fényébe helyezze. Templomi kelyhek, a pozsonyi országgyűlést, Buda visszafoglalását, Krisztust a Kálvárián ábrázoló domborművei a fő munkái Szentpéterinek, akinek művészi portréjához tartozik az is, hogy egész sereg magyar műszozt is próbált csinálni.

Az előadó asztalán feküdt egy hatalmas ezüstfejjű katonai karnestéri pálcza, amellyel a zenekar élén az ezredet is szokott parádézni. Ez is Szentpéteri műve s a magyarizációt hozzá Aggházy Kamill őrnagy, a hadtörténelmi múzeum vezetője adta. A díszbotot több más relikviával együtt a forradalom zűrzavarából sikerült kimenteni a múzeum számára. A rávéselt felirásból kitűnt, hogy a bot a pesti házi-ezredé, a 32. kőés gyalogezredé volt, amelyet az ezred tisztikara az 1814–15-iki háború győzelme emlékére csináltatott Szentpéterivel. Bizonyára az ötvös érdeme, hogy a jórészt nem magyarokból álló tisztikarnak készült boton magyarul a felírás.

A Régészeti Társulat mai ülésén még Tompa Ferenc, a szombathelyi múzeum igazgatója tartott érdekes előadást Velemsszentvid bronzöntő iparáról és saját kutatásának sok értékes dokumentumát mutatta be.